

FAŠIZAM: PONEKAD STRAHUJEM...

Ponekad strahujem da
ljudi misle da će fašizam stići u iznošenom kostimu
koji krasi rugobe i čudovišta
dobro poznata iz beskrajnih repriza nacizma.

PONEKAD STRAHUJEM

MICHAEL ROSEN

Izabrao i s engleskog preveo Dejan Ilić

Fašizam ti stiže kao prijatelj.
On će ti povratiti čast,
učiniće te ponosnim,
sačuvaće ti kuću,
daće ti posao,
očistiće ti kraj,
podsetiće te na tvoju nekadašnju veličinu i sjaj,
obračunaće se sa izdajnicima i podmitljivcima,
ukloniće sve što je drugačije od onoga što veruješ da
tebi pristaje...

On ne ide uokolo da obznani:
“Naš program podrazumeva naoružane ljude,
masovna hapšenja, iseljavanja, rat i progone.“

LJUDI BEŽE

Ljudi beže od rata:
Stric moga oca i njegova žena
bežali su od rata.
Bežali su s jednog kraja Francuske na drugi njen kraj.
Ali vlasti dele ljude:
neki koji su bežali bili su u redu;
a neki, kao stric moga oca i njegova žena,
nisu baš bili u redu:
nisu se rodili u Francuskoj.
Pa su ih stavili na spisak
i oduzeli im sve što imaju.
Njih dvoje su čuli da ljude kao što su oni
smeštaju u voz i šalju na istok.
Pa su se izvukli i bežali s kraja na kraj Francuske
ponovo.
Dobro su uradili,
sad su bili bezbedni,
trebalo je samo da čekaju.
Dok su oni čekali,
vlasti iz tog mesta bile su poražene,
njih dvoje su uhvatili, stavili na voz,
smestili u tranzitni logor, pa opet na voz,
u drugi logor,
gde su ih ubili.
Ljudi beže od rata.
Nekad pobegnemo.
A nekad ne.
Nekad nam pomognu.
A nekada ne.

MADIONIČAR

... i pojavio se mađioničar
i rekao,
“Dame i gospodo, veština izvođenja trikova
sastoji se u tome da se stvari promene pred vašim očima
a da vi ne znate kako ili zašto.
Mi vam pokažemo stvari i u trenutku
one nestanu i ponovo se pojave na drugom mestu
ili se ponovo pojave kao nešto drugo sasvim drugačije.
Dame i gospodo, gledajte pažljivo, vidite,
prsti se ne odvajaju od šake,
hoću da mi kažete šta imam ovde:
Jeste, to je kriza bankarskog sistema, punokrvna
međunarodna kriza bankarskog sistema, hvala.
Sada, gledajte pažljivo, ne skrećite pogled
i evo tek što smo izgovorili reč,
pogledajte ponovo, šta sad imam?
Krizu raspodele javnog novca.
To je, dame i gospodo,
sama suština izvođenja trikova.
Hvala.”

147

MADIONIČAR, PONOVO

“... Dame i gospodo,
dozvolite da vam pokažem nešto drugo.
Vi znate i ja znam da se izvođenje trikova
često sastoji u odvlačenju pažnje.
Mi vam kažemo da gledate jednu stvar
dok radimo nešto sasvim drugo.
Dakle, ako kažem, molim vas gledajte
u ovo što imam ovde, vi ćete biti
podozrivi, je l da?
Pa dobro, ipak ću pokušati.
Evo ga ovde deficit. Molim vas, pratite deficit.
Uradiću sve što mogu da deficit
nestane.
Da bih to uradio, moraću
tamo da premestim nešto novca.
Neki ljudi imaju mnogo.
Neki ljudi jedva da nešto imaju.
Mogu li to da promenim?
I tako, sad ste zbunjeni.
Da li pratite deficit
ili pratite novac?
Podsećam vas, ako ne učinim da deficit nestane
doživeću neuspeh.
Smanjuje se...
Obećao sam da ću...
ali, dame i gospodo,
istini za volju,
nisam učinio da nestane.
O bože...
Ali, dame i gospodo,
šta ako je sve to bila nameštaljka?
Dok ste vi pratili deficit
u nadi da ćete me razotkriti,
pogledajte šta sam ovde uradio sa novcem.
Uzeo sam novac od onih koji jedva da ga imaju

i dao ga onima koji imaju mnogo.
A vi to niste приметили
jer ste pratili deficit.
Dakle, dame i gospodo,
možda nisam učinio da deficit nestane,
ali sam svakako premestio novac.
Ja to nazivam uspehom.
Šta vi mislite?
Hvala mnogo.
Bili ste divna publika.”

“VAŽAN GOVOR O TOME ZAŠTO TREBA POĆI U RAT, UDARNA VEST”

“Možemo bombama da pogodimo ušice igle.
Ne možemo uvek da pronađemo iglu.
Ali ipak bacamo bombe.
I one padaju vrlo precizno.
Na... hm... na šta god.
Što je dobro, zar ne?”

“Biće civilnih žrtava.
To je tačno.
Ali te žrtve biće manje važne od naših civilnih žrtava
... hm... da.
Mislim da se oko toga svi slažemo.”

150

“Svaki put kad bomba iz nekog našeg aviona padne
na narod na Bliskom istoku,
narod s Bliskog istoka nam sve više
veruje... hm... da.
Učinićemo svaki napor da okupimo ljude
i razgovaramo o tome kako da zaustavimo
ubijanje
što se ne odnosi na naše ubijanje drugih.
I narod s Bliskog istoka
u tome nas podržava.
Oduvek nam je bio veoma zahvalan.
Voli nas.
Uvek nas je voleo.
Još od... hm... Kitchenera...
i Gordona.
Veliki ljudi. Mnogo su ih voleli.”

“Veoma nas potresa... hm...
stradanje izbeglica.
Da, biće izbeglica
zbog naših bombardovanja
svesni smo toga,

ali nama možete verovati
da ćemo ih... hm... vratiti nazad,
gde ćemo ih bombardovati.
Možete nam verovati da ćemo to uraditi.”

Hteo bih nešto da kažem o Rusiji.
Ne verujemo Rusiji.
Oni kažu da ubijaju ljude Islamske države.
Ako to rade, onda to rade na pogrešan način.
Ako to ne rade, onda bi trebalo da rade.
Da.

I Asad.
Asad je najgora osoba koja je ikada
kročila zemljom.
On ubija nedužne civile.
Zamislite!
Činimo sve što možemo
da njegove neprijatelje uklonimo s lica zemlje.
To je ono što mi radimo
i znamo zašto to radimo.
I niko od nas ne želi da Rusi to rade
umesto nas.

151

Par reči o Jeremyju Corbinu.
Može vam se učiniti da je on slabić, zaludan, pacifista.
I on to jeste.
On je veoma, veoma slab.
Veoma, veoma zaludan.
I veoma, veoma pacifista.
On je takođe i sumanutu ubica.
Izuzetno opasan.
On bi mogao Britaniju da baci na kolena
dok trepnete.

On i njegove pristalice marksisti
naklonjeni su teroristima.

S rukom na srcu
kažem da mi s ove strane stola
baš nikada nigde nismo bili naklonjeni
teroristima.
Vi ćete se recimo setiti
da mi nikada ni na koji način nismo
imali nikakva posla
sa severnoirskim protestantskim paramilitarnim grupama
direktno, indirektno, preko posrednika
ili krišom preko naših tajnih službi.
Nikad. Nijednom. Oduvek. Ili uvek.

Ni sa bilo kojim teroristima u Libiji.
Ili u Siriji.
Ne, u stvari, sa Sirijom je drugačije.
Oprostite mi, znam da hoćete.
U Siriji smo bili naklonjeni umerenim teroristima.
Oni umereno seju strah.
152 Ima ih oko 70.000.
U trenutku kada bombardujemo Islamsku državu
70.000 umerenih terorista istrčava
iz svojih kuća i
kreće na Assada da ga uhvati.
Možda im se na putu ispreče neki Rusi.
Da.
Shvatili smo to.
Ali... hm... još ne znamo šta da uradimo
u vezi sa tim.
Ali 70.000 umerenih terorista
će to već nekako rešiti.
Rusija nije onaj veliki medved koji je nekada bila.
Ne, stvarno, to je sad tek jedan isfronclani plišani meda.
Isfronclani.
Oprostite mi na površnosti u ovom trenutku velike, velike ozbiljnosti.

Kad smo kod toga:

Nijedna vlada ne donosi olako odluku da krene u rat...
zato se nama to tako često događa
... hm... ne olako.
Zato vas molim
da budemo ujedinjeni u ovome.
Jer, tamo napolju niko nije ujedinjen.
Hvala.
Glasajte za rat.
Moramo nekako da održavamo ovu ekonomiju.
Keynes nije bio u pravu.
Ali ima smisla upotrebiti Keynesa za ubijanje.
Pumpanje industrije oružja podstiče rast.
Vidite, sve se uklapa.
Nevolja je kad se ne uklapa.
A kad su tu nevolje, sipamo naftu na uzburkano more.
Naftu? Ko je pomenuo naftu?
Ja nisam.
Pomešali ste me s nekim.
Hvala.
Napred s bombama!
Uzdravlje.

SIROMAŠNI KRIVE SIROMAŠNE

[ovde treba da stoji “znak za ironiju” da neko ne pomisli da zaista mislim ovo što kažem]

Dok naše vođe razmišljaju koja će im od dve referendumske opcije
garantovati sigurnu poziciju,
dajte nam, molim vas, sate i sate i sate
ljudi koji govore da su siromašni zbog izbeglica.
Dajte nam, molim vas, sate i sate i sate
tih istih ljudi koji ništa ne kažu o krahu banaka iz 2008,
za koji će jedan ministar torijevac reći da je “doneo bedu milionima ljudi”;
dajte nam sate i sate tih istih ljudi koji nikada ne govore o štednji
vlade koja namerno i otvoreno kreše plate;
dajte nam sate i sate tih ljudi koji nikada ne govore o milijardama sklonjenim
u poreske rajeve;
dajte nam sate i sate tih ljudi koji nikada ne govore o ceni ratova
čiji je jedini učinak da ljude pretvaraju u izbeglice.
Dajte nam, molim vas, ljude u medijima koji opravdavaju sve te stvari
jer: “Ljudi tako misle”, kao da nema
154 drugih ljudi koji misle nešto drugo,
kao da ti ljudi iz medija nemaju pristup nijednom drugom izvoru
informacija
koje bi otkrile da ne uspevamo da podelimo svetske resurse
ni približno ravnomerno,
pa radio i TV programi samo slažu jedan preko drugog
slojeve glasova siromašnih koji krive siromašne
iznova i iznova i iznova.
Od velike je važnosti da niko ni reč ne kaže o bezobrazno bogatim ljudima
koji dele svetske resurse u svoju sebičnu korist.

Pesme su izabrane sa autorovog bloga i iz knjige – Michael Rosen, *Don't Mention the Children* (Grewelthorpe, Ripon: Smokestack Books, 2015).

Michael Rosen je profesor dečje književnosti na koledžu Goldsmiths Londonskog univerziteta. Radio je i predavao i na čuvenom Institutu za obrazovanje u Londonu. Pored stručnih tekstova i komentara, piše poeziju i prozu, kao i priče za slikovnice. Više o Rosenu na <https://www.facebook.com/michael.rosen.5496>